

Observationsrapport för kultur- skoleverksamhet

2016-11-27

Ekerö Kulturskola

Hillevi Hogman, Stockholm

Ulf Lindahl, Nacka

Inga Seidlitz, Nacka

Veckor för observationen, v 45-47, 2016

Innehållsförteckning

VÅGA VISA.....	4
Observationer	4
Metodbok, bedömningsmatris och målområden.....	5
Fakta om enheten	5
Typ av skola	5
Ledning	6
Organisation	6
Observationens metod.....	7
Sammanfattning	7
Skolans starka sidor.....	7
Pedagogernas professionalitet, Normer och värden, sidan 10	7
Skolans förbättringsområden	8
Jämförelse med tidigare observation	8
Genomförda kundundersökningar samt självvärdering	9
Målområden	9
Normer och värden	9
Beskrivning	10
Bedömning i text.....	11
Om Bedömning enligt skala.....	11
Utveckling, lärande och konstnärligt skapande	11
Bedömning i text för "Arbetsätt".....	15
Bedömning enligt skala för "Arbetsätt"	15
Beskrivning "Förutsättningar och stöd"	15
Bedömning i text för "Förutsättningar och stöd"	16
Bedömning enligt skala för "Förutsättningar och stöd"	17
Bedömning i skala (medelvärde för "arbetssätt" och "förutsättningar och stöd").....	17
Elevernas inflytande och ansvar	17
Beskrivning	17
Bedömning i text	18
Bedömning enligt skala.....	19

Styrning och ledning	19
Beskrivning	19
Bedömning i text	20
Bedömning enligt skala.....	21
Samverkan med omvärlden.....	21
Beskrivning	21
Bedömning i text	22
Bedömning enligt skala.....	22
Referenser	23

VÅGA VISA

VÅGA VISA kulturskola är en metod och ett nätverk för samverkan kring utvärdering av musik- och kulturskoleverksamhet. Nätverket startade 2008 och idag ingår Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Nacka, Stockholm, Tyresö, Upplands Väsby, och Värmdö kommuner i samarbetet.

VÅGA VISA kulturskola innehåller tre delar:

Observationer

Kundundersökningar

Självvärderingar

Syftet med VÅGA VISA kulturskola är att metoden ska:

Beskriva och utvärdera verksamheten utifrån ett elevperspektiv.

Det är viktigt att ha med sig elevperspektivet genom alla delar i arbetet.

Stimulera till erfarenhetsutbyte och ökat lärande.

Ett erfarenhetsutbyte sker mellan observatörerna under observationerna och mellan de olika kommunernas verksamheter. Observatörerna tar även med sig erfarenheter hem till den egna verksamheten

Utgöra en viktig del av kulturskolornas kvalitetsuppföljning.

Våga Visa metodens olika delar används som underlag för verksamhetsutveckling och uppföljning i de medverkande kommunerna. De ger underlag till förbättring och utveckling som bidrar till ökad måluppfyllelse. De ger även underlag för analyser och jämförelser mellan kommuner och skolor

Observationerna avser den frivilliga delen av verksamheten i musik- och kulturskolor.

Observationer

Observationer i VÅGA VISA genomförs av pedagoger och verksamhetsansvariga. Observatörerna bildar lag som besöker en skola i en annan kommun under en period. Observatörerna skaffar sig en så heltäckande bild som möjligt av skolan och dess verksamhet genom verksamhets- och lektionsbesök samt genom intervjuer med elever, personal, skolläda och föräldrar. I uppdraget ingår också att ta del av skolans styrdokument och pedagogiska dokumentation. Observationen redovisas i en rapport som skrivs utifrån denna mall.

Metodbok, bedömningsmatris och målområden

Metodboken utgör, tillsammans med bedömningsmatris och intervjufrågor, ett stödmaterial för observatörerna i deras arbete. I rapporten beskriver och bedömer observatörerna verksamheten utifrån fem målområden:

- Normer och värden
- Utveckling, lärande och konstnärligt skapande
- Elevernas inflytande och ansvar
- Styrning och ledning
- Samverkan med omvärlden

Metodbok, bedömningsmatris och övriga dokument finns på www.ekero.se/vagavisa under fliken VÅGA VISA Kultur.

Fakta om enheten

Nedanstående fakta har inhämtats från Ekerö Kulturskolas chef och lärare samt skolans och kommunens hemsidor. Vi har verifierat underlaget under våra observationer.

Typ av skola

Ekerö kulturskola är en kommunal verksamhet som erbjuder undervisning till elever mellan 7 och 19 år. Eleven ska vara skriven i Ekerö kommun. Verksamheten är frivillig och eleven betalar en avgift för den/de kurser den deltar i. KIS¹, som grundskolans elever åk 1-3 får tillgång till, är gratis för eleven.

Enligt broschyren Ekerö Kulturskola, KURSUTBUD, erbjuds musikstudio, men den kursen ges ej för tillfället.

Antal sökande elever i kö är idag ca 180, vilket är en ökning med ca 33 elever sedan förra Våga Visa-besöket 2013. Sång och akustisk gitarr har flest sökande i år medan piano dominerade för tre år sedan.

Terminsavgifterna fastställs av Ekerö kommunfullmäktige och för 2016 är avgifterna:
musikundervisning/filmundervisning 1173 kr, rabatterad avgift för yngre syskon 873 kr
musikteorikurs 585 kr

drama/teaterundervisning 847 kr, rabatterad avgift för yngre syskon 657 kr
skapande verkstad 1173 kr

för Prova-på är avgiften 1694 kr för helår.

Skolan garanterar eleverna 10 tillfällen/termin.

¹ Kultur i skolan

Elever har möjlighet att hyra instrument för 300 kr/termin i mån av tillgång.

Ledning

Kulturskolan leds av en chef, som till sin hjälp har en administratör. Chefen arbetar 100 %, administratören 50%.

Chefen har tillsatt en grupp om tre lärare som arbetar med att ta fram gemensamma rutiner för utvärdering.

Sedan förra Våga Visa - besöket för tre år sedan har kulturskolans personal ökat med 1,10 hel-tjänster och följande ämnen har tillkommit: "Börja spela i band", minimusikal, fiolmix, musikmix, film.

Organisation

Kultur- och fritidsnämnden i Ekerö kommun ansvarar för kommunens kulturpolitik och verksamheter inom kultur, bibliotek, fritidsgårdar, programverksamhet samt Ekebyhovs slott. Chefen för Produktion Ekerö Kultur ansvarar för alla verksamheter.

Fördelningen mellan ämnena är:

drama: K 96, M 26, totalt 122

akustisk gitarr: K 43, M 68, totalt 111

elbas och elgitarr: K 7, M 47, totalt 54

film: K 10, M 10, totalt 20

fiol, altfiol, cello, kontrabas: K 41, M 25, totalt 66

fiolmix: K 4, M 3, totalt 7

blockflöjt, tvärflöjt, fagott, klarinett, saxofon, trumpet, trombon, valthorn, althorn och tuba: K 26, M 36, totalt 62

piano: K 55, M 31, totalt 86

slagverk: K 6, M 44, totalt 50

band: K 1, M 6, totalt 7

sång: K 46, M 8, totalt 54

kör: K 25, M 4, totalt 29

resursverkstad: K 2, M 1, totalt 3

prova på: K 45, M 25, totalt 70

minimusikal: K 6, M 4, totalt 10

musikmix: K 6, M 4, totalt 10

Totalt antal elever: K 419, M 342, totalt 761

Av dessa 761 är K 63, M 77, totalt 140 verksamma i orkester- och ensembleverksamhet.

Observationens metod

Vi har besökt Ekerö Kulturskola under sex dagar den 31/10, 7- 9/11, 16-17/11.

Kulturskolans chef har vi intervjuat två gånger och vi har gjort elva lärarintervjuer. Vi har intervjuat 23 elever i åldrarna nio till arton år av båda könen och fyra föräldrar.

Vi har lyssnat på arton lektioner och därmed täckt in de flesta ämnena. Besöken har förskjutits i tid på grund av snökaos, vilket medförde att allmänna kommunikationer inte fungerade.

De elever vi intervjuat har vi mött i korridorer före och efter lektioner. Lärare har vi dels bestämt möte med, dels intervjuat i samband med lektionens början eller slut. Föräldrar, som vi sett i korridorer, har vi ställt frågor till.

Vi skriver rapporten med elevperspektivet i fokus.

Sammanfattning

Ekerö kulturskola är en kommunal verksamhet, som erbjuder undervisning till elever från 7 till 19 år. Huvudsakligen sker undervisningen i kulturskolans lokaler i Tappström, men det finns också undervisning i Stenhamra fritidsgård samt i Färentuna skola. Lokalerna i Tappström är fräscha och ändamålsenliga. Kulturskolan har från kulturnämnden ett uppdrag att förmedla KIS till elever i åk 1-3.

Eleverna är positiva till sin undervisning och det gäller i alla ämnen. De elever, som spelar i Kulturskolans orkestrar, stimuleras av att spela tillsammans. Lärarna uppmuntrar eleverna att delta i konserter och andra framträdanden och eleverna är engagerade och glada att uppträda.

Kulturskolans verksamhet håller hög kvalitet tack vare lärarnas goda förhållningssätt till eleverna och deras förmåga att förmedla kunskaper och att entusiasmera eleverna under lektionerna.

Det finns förbättringsområden för kulturskolan. Ett är att utifrån kommunens likabehandlingsplan upprätta en särskild plan för kulturskolan. Verksamheten är trygg och uppskattad, men för oförutsedda händelser behövs en egen plan, eventuellt med en konsekvenstrappa. Lärarna erbjuds viss kompetensutveckling som är kopplad till verksamhetens utveckling. En kompetensutvecklingsplan behöver upprättas för att stärka och utveckla lärarna i deras arbete.

Våga Visa-observationen 2013 har chef och lärare inte arbetat med.

Det finns delvis brist i kommunikationen mellan chefen och lärarna. Det är för tillfället ett prioriterat område som arbetas med just nu, till exempel på APT.

Skolans starka sidor

Pedagogernas professionalitet, Normer och värden, sidan 10

God stämning under lektionerna, vilket eleverna påpekar, Normer och värden, sidan 10

Elevernas möjligheter att samarbeta i olika orkestrar, Utveckling lärande och konstnärligt skapande, sidan 12

Skolans förbättringsområden

Likabehandlingsplan med åtgärder specifik för Kulturskolan saknas, även om det finns grundläggande värderingar i det dagliga arbetet, Normer och värden, sidan 10

Förmå elever att öva mellan lektionerna, Utveckling, lärande och konstnärligt skapande, sidan 12

Gemensamma rutiner för att utvärdera verksamheten saknas, men är under utarbetande, Styrning och ledning, sidan 19

Det finns ingen plan för kompetensutveckling, Styrning och ledning, sidan 19

En gemensam plan för konserter, drama framträdanden, filmvisningar saknas, Styrning och ledning, sidan 19

Ingen uppföljning är gjord av den kommunala kundenkäten 2014, Styrning och ledning, sidan 19

Ingen uppföljning har gjorts av tidigare Våga Visa rapport 2013, Styrning och ledning, sidan 19

Brist i kommunikationen mellan chef och lärare, Styrning och ledning, sidan 19

Jämförelse med tidigare observation

Förbättringsområden i tidigare rapport (år): 2013

Nuläge:

Likabehandlingsplan med åtgärder specifik för Kulturskolan saknas, även om det finns grundläggande värderingar i det dagliga arbetet.	Kvarstår delvis, men Kulturskolan arbetar efter kommunens likabehandlingsplan.
Vi ser inget pedagogiskt jämställdhetsarbete ifrån ett genusperspektiv.	Kvarstår.
Det finns inga rutiner för att utvärdera verksamheten.	Kvarstår delvis, men en arbetsgrupp arbetar med att ta fram ett gemensamt dokument för utvärdering.
Det finns ingen egen verksamhetsplan.	Kvarstår men Kulturskolan arbetar efter ett uppdrag från Produktion Ekerö Kultur.
Det finns ingen organiserad form för att skapa elevinflytande.	Kvarstår delvis.

Det finns ingen föräldraförening.	Kammarorkesterns sju elever har en egen föräldraförening.
Det finns ingen plan för kompetensutveckling.	Kompetensutveckling finns men plan saknas.
Ingen uppföljning är gjord av Våga Visa observationsrapport 2013.	Kvarstår.

Genomförda kundundersökningar samt självvärdering

Vi tar del av den kommunala kundenkäten som genomfördes 2014. Svarsfrekvensen är 66 %. Av resultatet framgår att 96 % av eleverna känner sig trygga i verksamheten, de är nöjda med verksamheten och det är roligt att delta i Kulturskolans utbud av kurser. Vidare svarar 94 % av eleverna att de lär sig mycket och 96 % svarar att lärarna förklarar så att eleverna förstår. De får uppmuntran, svarar 94 %, medan 61 % svarar att de inte övar / tränar mellan lektionerna. 76 % svarar att de får komma med egna idéer och 86 % svarar att lärarna lyssnar på dem.

I Ekerö kommuns medarbetarenkät, HME, 2015 under frågan styrning "Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt," visar stora brister.

Lärarna säger att skolkonserter utvärderas bra men övriga konserter utvärderas med ett ord på ett möte. "Vi lär inte av misstagen och inga rutiner finns, men vi har tillsatt en utvärderingsgrupp som består av tre lärare".

Målområden

Normer och värden

I detta avsnitt tar vi upp skolans medvetenhet gällande värdegrund. Hur pass medvetet arbetar hela skolan med respekten för alla människors lika värde och mot kränkande behandling? Hur syns det arbetet?

Bemöter man varandra respektfullt? Finns respekt för varandras tid? Respekt för varandras kunskaper och erfarenheter?

Beskrivning

Värdegrund

Kulturskolan har inte någon egen likabehandlingsplan eller plan mot kränkande behandling. Verksamheten följer den kommunala likabehandlingsplanen. När vi observerar olika lärare och elevgrupper frågar vi hur värdegrundsfrågor diskuteras och i vilka sammanhang. Några lärare säger att det förekommer att dessa frågor tas upp under APT²-möten, men i nästa mening säger lärarna att de har dessa frågor ständigt aktuella.

Förhållningssätt

Under våra besök varken ser eller hör vi någon konflikt eller dispyt mellan elever och inte heller mellan lärare och elever. I den dagliga kommunikationen mellan Kulturskolans chef och lärarna förekommer meningsskiljaktigheter enligt lärarna, som ifrågasätter hur "högt i tak" det är.

Lektionerna börjar och slutar på utsatt tid, även om vi vid något tillfälle noterar att lärare och elever inte hinner sluta i tid. Vi ser elever som kommer lite sent.

Mellan lektionerna rör sig lärarna mellan de olika rummen och i korridoren. De hälsar på alla elever även på dem som inte deltar i Kulturskolans verksamhet. Flera elever, som vi intervjuar, har kompisar med sig.

I intervjuer berättar lärarna att de känner sig bekväma med sina kollegor och att de tar hjälp av varandra i stort och smått. Ett par lärare säger att de arbetar kvar på sin arbetsplats tack vare samarbetet med kollegorna.

Lärarna säger att de uppskattar samarbetet sig emellan, en lärare påpekar att samarbetet är kreativt och att man kan prata fram lösningar.

En lärare understryker hur viktigt det är vad eleverna får. "Det ska vara seriöst, de ska få lära sig allt, man ska inte utelämnat något. Det är inte befogat att tänka att eleverna ändå inte kommer att fortsätta att spela."

Vid en lektion vi besöker har läraren skrivit en sång, med vinter- och jultema, till gruppen. En elev håller inte med om det som sägs i texten, att det skulle vara positivt att allt blir vitt när snön kommer. Läraren berättar om sin egen tanke om snön, att när allt blir vitt är det som ett oskrivet papper, att det är hoppfullt, att vad som helst kan hända. Eleverna gillar tanken.

En elev protesterar mot den del av texten som säger att alla vill vara vänner och påpekar att det är omöjligt. Lärarna tar upp ämnet och styr om den till att man kan försöka, man behöver i alla fall inte slå på varandra. Eleverna skrattar och de börjar spela.

Vi ser en lektion där läraren berättar för eleverna att de nu ska få lära sig ett nytt stycke och nämner namnet på kompositören. Eleverna känner inte igen namnet och är tveksamma, både till om de kommer att tycka om stycket och om de kommer att klara av att spela det. Läraren delar ut de

² Arbetsplatsträff

2016-11-27

elever stimuleras och utmanas i sitt lärande och konstnärliga skapande, samarbete och självständighet, hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar samt framträdanden och utställningar. Under delområdet "Förutsättningar och stöd" beskrivs och bedöms graden av medvetet arbete med: mål och kursbeskrivningar, dokumentation och uppföljning samt fysisk miljö. Bedömning i text och i skala görs för respektive delområde, har enheten observerats tidigare får ett medelvärde tas fram för de båda delområdena för jämförelse.

Beskrivning arbetssätt

Pedagogik och metoder

Lärarna har förberett noter till eleverna på alla stycken som ska vara med på julkonserter och noter finns på alla stämmor i orkestrarna.

Instrument- och orkesterlektionerna inleds med uppvärmningsövningar. Ofta används bildspråk för att underlätta för eleverna att göra rörelserna rätt. Stora armrörelser beskrivs med "nu är vi ute och simmar" och "tyngdlyftning", då eleverna lägger fiolerna uppe på hjässan och lyfter dem upp och ner i luften. Cello och kontrabas snurrar sina instrument istället.

Vänsterhandens fingrar värmer de upp genom att flera gånger lyfta och släppa ner varje finger på greppbrädan och sedan låta alla fingrar "sprattla" på brädan. Sista fingerövningen blir att glida fram och tillbaka på strängarna och landa på rätt ton.

Uppvärmning för höger arm och hand blir att göra "gungbräda" och "väderkvarn" med stråken över strängarna. Därmed är alla spelklara och man börjar med att spela långa toner på varje sträng.

Eleverna får tips om hur de ska öva för att lära sig sina stämmor. En elev får instruktionen att öva ett halvt ton steg, en liten fingerrörelse på greppbrädan, många gånger innan hen börjar öva på stycket.

Läraren spelar ett nytt stycke medan eleverna läser med i noterna och spelar så mycket de hinner uppfatta. Läraren säger att de då övar sig i att både läsa noterna och lyssna på musiken och att det ger rutin.

Läraren spelar melodin till ett nytt stycke och eleven hittar snart tonerna i sin stämma. Läraren visar hur hen ska "få flyt": pauserna ska inte vara ett stopp utan eleven ska tänka över dem genom att bara lätta lite på stråken.

Lärarna tar upp alla de föredragsbeteckningar som finns i noterna, de förkortningar och symboler som visar hur ett stycke ska spelas. Eleverna får i uppdrag att jobba med dynamiken, alla nyanser, och det musikaliska uttrycket.

En dramalektion äger rum i en stor teater-/konsertsal, Erskinesalen i Ekerö Centrum. åtta elever, fem flickor och tre pojkar, leker på scenen. Läraren sätter på musik och barnen ska uttrycka högstatus dvs. gå omkring och vara självsäkra. Läraren frågar hur det känns i kroppen och eleverna säger att det känns härligt, man känner sig överlägsen och bestämmer över andra. "Då prövar vi lågstatus" säger läraren. Eleverna kryper ihop och undviker varandras blickar. Läraren frågar hur det känns och eleverna svarar att man blir osäker.

I nästa övning drar varje elev ett kort ur en kortlek och sätter det på sin panna utan att själv titta på det. Därefter går de runt och tittar på varandras kort och ska vara uppmärksamma på hur de

blir behandlade. Högt kort är högstatus och eleverna bugar och samlas gärna framför dem medan lågt kort blir lågstatus och man ignorerar personen och struntar i kontakt. Läraren frågar hur kroppen känner sig vid högstatus och eleverna svarar att de får trevligt bemötande och "de andra följer efter mig och det känns bra." Vid lågstatus dvs. lågt kort dumpar de mig och vissa knuffar mig, säger en elev. Till slut får eleverna ställa upp sig från lågt till högt kort för att se om de själva har uppfattat sitt kort som de hittills inte har sett.

När eleverna ska hitta på en egen pjäs har var och en skrivit ner på en lapp vad de vill ska vara med i pjäsen. Eleverna sitter i en ring och diskuterar varandras önskemål tillsammans med sin lärare som vill tillgodose alla.

Filmgruppen består idag av fem pojkar och en flicka. Lektionen börjar med att eleverna tittar på en kortfilm och därefter delas de in i grupper med tre elever i varje grupp. De har redan gjort flera tagningar och upptäcker att en av dem har fel kläder på sig. Läraren letar fram en tröja som liknar tidigare klädsel. Ena gruppen har en kameraman och två skådespelare och de riggar upp ett hörn i salen med rekvisita och belysning tillsammans med läraren. Den andra gruppen har en kameraman, regissör och en skådespelare som går till grannskolan där skådespelaren ska snava i en trappa. De är nog med att det ska se naturligt ut så att det blir flera tagningar för att senare kunna välja bästa tagning.

Hur elever stimuleras och utmanas i sitt konstnärliga skapande

I drama stimuleras eleverna utifrån deras eget perspektiv bland annat genom övningar för att stärka självförtroende och tillit. Eleverna arbetar med att hitta sig själva, hur de reagerar i olika situationer och hur deras kamrater förhåller sig. Lärarna framhåller att eleverna måste känna sina förmågor när de ska arbeta fram en pjäs.

Vi besöker en lektion där läraren inleder med att berätta vad de ska göra idag. Som uppvärmning blir det improvisationsteater, där eleverna visar och berättar vilka låtsaspresentationer de ger varandra, allt från kakor till elefanter, och hur glada de blir av presentationerna.

I en lek ska eleverna parvis öppna påhittade dörrar. I paren turas de om att tala om vilken slags dörr de låtsas öppna och vad de hittar på finns innanför.

I rummet finns tre stationer med redskap där eleverna övar olika moment som ska ingå i en föreställning de ska ha tillsammans med musikelever. En station med chiffongsjalar, där de övar jonglering genom att lära sig att hålla tre sjalar i luften samtidigt, en station med en lång, låg bänk för balansövning och en station med stora och små rockringar. Eleverna byter mellan stationerna och hittar på sätt att öva momenten tillsammans och på olika sätt vid varje station.

Blåseleverna i en nybörjargrupp vi ser spelar samma melodi många gånger, på olika sätt. Läraren säger att första gången spelar vi starkt, andra gången svagt, sen får eleverna föreslå hur de ska spela. Elevernas förslag blir att spela orange, stol, konstigt, roligt, pang pang och fel toner. Eleverna tolkar de olika sätten utifrån sin egen fantasi. När de ska spela "stol", sätter trumpetarna klockstyckena mot stolsitsarna så ljudet blir svagt.

En elev säger att det är svårt att hinna med när man ska spela ett ny låt, efter nya noter, men att "det blir lätt sen när man kan det."

Samarbete och självständighet

Vi ser att några lärare samarbetar genom att ge tips till varandra, men vi ser inte något samarbete i musikundervisningen mellan eleverna förutom i orkestrarna och inför större, gemensamma konserter. I ämnet drama/teater arbetar lärare och elever med olika samarbetsövningar för att de ska lära känna sig själva och varandra. Vi besöker en lektion med åtta elever. De samarbetar kring en pjäs som ska spelas upp för föräldrar vid terminens slut. Eleverna kommer med förslag och förändringar i repliker, flyttar om rekvisita och talar om vilka namn de olika karaktärerna ska ha. Lärarens namnförslag vill eleverna ändra och då blir det som eleverna föreslår. Eleverna kommer också med tips på var de ska stå, sitta och hur de ska förflytta sig i rummet.

En elev får veta vilka toner som brukar dyka upp när det byter till en annan klav i noterna, för att hen ska vara förberedd på det i andra spelsituationer. Lärarna förklarar för eleverna att de alltid måste se efter vilka förtecken ett nytt stycke har innan man börjar spela, så man vet vilken tonart stycket går i, vilken skala man ska använda och vilka toner som ska vara ändrade.

Eleverna vi pratar med säger att det bästa och roligaste med Kulturskolan är lektionerna, lärarna är glada, snälla och lär ut bra. "Det roligaste är lektionerna, vi gör så roliga saker," säger en elev. "Jag lär mig att använda fantasin och att samarbeta. Jag märker det när jag är med andra, jag kan komma på olika saker."

Två elever berättar att de nyss har startat ett band tillsammans med två andra av Kulturskolans elever som också är deras vänner. De har fått tillåtelse att repetera i sin vanliga skolas musiksall. "Det är jättebra, där finns ju gitarrer, piano, trummor och allting man vill ha".

En elev berättar att hen, förutom sina instrumentallektioner, spelar i ensemble en timme per vecka i Kulturskolan, i orkester och i band, både i Kulturskolan och på sin fritid. Alla grupperna ger många tillfällen att medverka i olika offentliga sammanhang.

Hur verksamheten utformas efter elevers olika förutsättningar

Höstterminens avgift betalas i förskott, i juli, innan eleven har fått sin lektionstid. Enligt en förälder kan det ställa till problem om erbjuden lektionstid infaller innan eleven hunnit sluta skolan. Elever med funktionsnedsättning eller särskilda behov deltar i Kulturskolans resursverkstad.

Snökaos och inställda lektioner pga sjukdom gör att vi inte besöker någon lektion i Kulturskolans resursverkstad, men vi tar del av mål- och lektionsdokument. Vi läser att målen för undervisningen är att eleverna ska utvecklas på flera plan och med lekar, rörelser och musik övas kropps- och rumsuppfattning, konstnärliga och känslomässiga uttryck och samarbete.

Framträdanden och utställningar

Före höstlovet genomför eleverna en konsert i Erskinesalen, berättar en av lärarna. Musik- och sångelever deltar. Alla elever uppmuntras att delta, även de elever som är nya för terminen. Några av de nya eleverna väljer att vänta till nästa gång, medan andra antar erbjudandet. Under vår observation förbereder sångelever ett Luciaframträdande, som ska ske i Ekerö kyrka i mitten av december. Före höstlovet spelade flera elever i konserter och elever i drama/teater förbereder uppspelningar av pjäser vid terminens slut. Några lärare i musik bjuder in föräldrar till mindre

konserter vid terminsslutet. Chefen besöker ibland konserter men det finns inget gemensamt kalenderium för konserter.

Bedömning i text för "Arbetssätt"

Undervisningen är till stor del strukturerad och eleverna förstår vanligtvis syftet med aktiviteterna i undervisningen.

Eleverna ges vanligtvis möjlighet att pröva utforskande och kreativa arbetssätt.

Elever med särskilda behov finns i verksamheten och det finns i stor utsträckning möjlighet för dessa elever att delta i kulturskolans olika kurser.

Eleverna utmanas i viss utsträckning utifrån sin egna förmågor och förutsättningar. Beroende på ålder och erfarenhet utmanas eleverna mer eller mindre.

Arbetssätt som stimulerar samarbete mellan elever i deras lärande förekommer i stor utsträckning, medan ämnesöverskridande samarbete förekommer delvis. Eleverna får delvis verktyg för att arbeta självständigt.

Bedömning enligt skala för "Arbetssätt"

Beskrivning "Förutsättningar och stöd"

Verksamhetens mål

Kultur och fritidsnämnden sätter upp mål för Kulturskolans verksamhet. Ett av årets mål är att utöka verksamheten med flera ämnen, vilket ger flera elever möjlighet att delta i kulturskolans utbud. Ämnena presenteras på Ekerö kommuns hemsida/Kulturskolan.

Ekerö kommuns verksamhetsmål hittar vi i Produktion Ekerö Kultur PM Verksamhetsredovisning 2015. I Målområde 1. Skola och förskola läser vi att "Ekerö Kulturskola bidrar genom sin verksamhet till barns och ungdomars kognitiva utveckling, positiv gruppdynamik och samarbetsförmåga, även genom insatser i grundskolan som kulturpedagogens insatser och genom Skapande Skola." I Målområde 2 nämns Kulturskolan inte, men i Målområde 3. Medborgarperspektiv läser vi "Nästan alla kommunens barn och ungdomar möter kulturskolans lärare, antingen i kulturskolans kurser eller i grundskolan lägre åldrar. Elever i åk 2 möter lärarna när de presenterar sina instrument i "Prova-på".

Ett par av kulturskolans lärare undervisar i musik i grundskolan. Kulturskolans elever och lärare deltar i Kultur - och Fritidsnämndens "Galan" och i nationaldagsfirandet i Drottningholms slottspark.

De kurser som Kulturskolan erbjuder i broschyren Ekerö Kulturskola KURSUTBUD presenteras med innehåll, mål och syfte på hemsidan. Lärarna följer sina planeringar för terminen. Lärare sätter mål för terminen tillsammans med sina elever och de utvärderar också vid terminens slut. Nybörjarelever och deras föräldrar träffar oftast läraren tillsammans och då får föräldrarna en genomgång av hur undervisningen kommer att utformas första terminen.

Dokumentation

I intervjuer berättar lärare att de vid terminens början går igenom med varje elev hur lektionerna kommer att se ut och vad lärarna planerar ska ingå i undervisningen. Flera lärare säger också att de vid terminens slut följer upp samtalet man hade vid terminens början. Föräldrar informeras inte generellt men nybörjarnas föräldrar får information om hur undervisningen läggs upp, vilka krav som ställs på eleverna med till exempel övning och hur föräldrar kan hjälpa och stötta sina barn. Det finns inget gemensamt dokument som alla lärare använder.

Dokumentation av hela verksamheten görs inte med någon regelbundenhet. Tre av kulturskolans lärare har ett uppdrag att ta fram ett gemensamt dokument. Gruppen har ett dokument, som vi tar del av, med det är ännu inte presenterat för lärarna. Det finns inte något datum för när dokumentet ska börja användas.

När vi intervjuar Kulturskolans chef bekräftar hon att det inte görs någon gemensam utvärdering vid termins- eller läsårsslut.

Fysisk miljö

Kulturskolans lokaler i Tappström är rymliga och utrustade för undervisning i musik och drama. Ibland används Erskinesalen för drama. Det betyder att lärare måste ta med kostymer och annan utrustning som används i undervisningen. Levande verkstad är utrustad med vatten och avlopp, så att till exempel kulisser kan målas. Lokalerna i Tappström är tillgängliga för elever med funktionsnedsättning. Det gäller inte lokalen i Erskinesalen, som inte är anpassad i samma utsträckning.

Tre elever, som uppskattar den kombinerade hallen och uppehållsrummet i källarplanet i Tappströmskolan påpekar ändå att det är lyhört, både mellan uppehållsrummet och lektionssalarna och mellan lektionssalarna. De upplever att de störs under lektionerna av spelet i intilliggande lektionsrum.

Några elever undervisas i Stenhamra fritidsgård.

Bedömning i text för "Förutsättningar och stöd"

Kännedom om verksamhetens mål och kursbeskrivningar finns i stor utsträckning hos lärarna men inte hos eleverna.

Dokumentation av undervisningen finns i viss utsträckning. Återkoppling till elever finns vid specifika ärenden, men återkoppling till föräldrar sker sporadiskt och oftast på initiativ av föräldrar.

Lokalerna är i stor utsträckning ändamålsenliga och anpassade för verksamheten.

Bedömning enligt skala för "Förutsättningar och stöd"

Bedömning i skala (medelvärde för "arbetssätt" och "förutsättningar och stöd")

Elevernas inflytande och ansvar

Detta målområde tar upp skolans arbete med att ge eleverna inflytande och bli ansvarstagande. Hur ges eleven möjlighet att vara delaktig i hur hen bäst når sina mål? Vi belyser även graden av aktivt arbete med demokratiska arbetsformer. Finns t ex en organiserad form eller andra sätt för att skapa elevinflytande?

Beskrivning

Elevers ansvar för det egna lärandet

Vi besöker Kulturskolan efter höstlovet och flera lärare frågar eleverna om lovet och om de hunnit att öva. Svaren från eleverna varierar, några har övat mycket och andra har inte hunnit. I enkäten svarar 61 % av eleverna att de inte övar mellan lektionerna. Lärare, som vi samtalar med och intervjuar, säger att det är svårt att förmå eleverna att öva även om de förklarar varför övandet mellan lektionerna är viktigt för att utvecklas i ämnet.

En förälder säger att de får mail/lapp från läraren om att eleven bör/ska öva fyra gånger per vecka, men eleven tillstår att hen har svårt att uppnå detta mål. Vi intervjuar andra elever som vittnar om att de övar spelteknik för att bli bättre. Flera elever säger att de upptäcker att de kan och det är roligt.

Flera lärare säger samtidigt att man inte vill pusha för mycket eftersom eleverna ska tycka att det är roligt att spela.

Elevers inflytande

Eleverna säger i den kommunala kundenkäten och i intervjuer att de kan bestämma vad de vill spela, men lärarna avgör om de har kunskaper att spela just det stycket nu. Till exempel kan en fiolelev få bestämma i vilket läge man ska spela.

Vi besöker en lektion med blåsorkestern där det är dags för jullåtar. Var och en av eleverna får välja vilken av de tre stämmorna i arrangemanget av *Midnatt råder* som de vill spela. När alla har valt föreslår läraren att alla som tycker att stämman 1 verkar gå att spela på sitt instrument, provar att göra det. Några av eleverna ser att den stämman inte passar, men säger "jag försöker ändå", och utmanar sig själva. När det visar sig att just den stämman är helt omöjligt att spela för dem, blir det glada skratt i hela gruppen.

Flera elever som har gruppsektioner berättar att de i gruppen och tillsammans med läraren diskuterar och väljer ut vad de ska spela eller göra under lektionen. Musikeleverna väljer mellan olika musikstycken eller olika speltekniska moment.

När eleverna ska hitta på en egen pjäs har var och en skrivit ner på en lapp vad de vill ska vara med i pjäsen. Eleverna sitter i en ring och diskuterar varandras önskemål tillsammans med sin lärare som vill tillgodose alla.

Läraren säger att under filmningen arbetar eleverna ganska självständigt men att de får tips av sin lärare som förflyttar sig mellan filmteamen.

Inget elevråd finns men kammarorkestern har en liten föräldraförening, som är engagerad och hjälper till vid till exempel konserter.

Bedömning i text

Eleverna ges delvis möjlighet att ta ansvar för sin inläring, men ansvaret beror på elevernas erfarenhet och hur länge de har spelat eller agerat i drama/teater.

Lärarna lyssnar på eleverna och tar till vara på deras idéer. De elever som övar visar stor tillfredsställelse och glädje.

Eleverna kan påverka pjäsinnehåll och teaterlekar.

Elever, som arbetar med film, påverkar i högre grad hur de vill arbeta med sina uppgifter och filmningar.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☒	☐

Styrning och ledning

I detta avsnitt beskriver och bedömer vi verksamhetsansvarig i rollen som pedagogisk ledare. Vi tar upp hur hen utvecklar verksamheten, samt hur kvalitetsarbetet går till. Avsnittet tar även upp personalens utbildning och kompetens samt kompetensutveckling. Vi belyser också samverkan inom och övergångar mellan olika delar av skolan. Här tas även upp hur skolan och ledningen arbetat med Våga Visas kundundersökningar (eller andra), självvärderingar och tidigare rapporters förbättringsområden. Intervjuer kan även göras med medarbetare, elever, föräldrar om hur de ser på och har märkt av detta förbättrings- och utvecklingsarbete. Gör skolan uppföljning på sina förbättringsarbeten?

Beskrivning

Verksamhetsledningens styrning och ledning av den pedagogiska verksamheten

Sedan förra Våga Visa-observationen har skolan genomgått en turbulent tid vilket har resulterat i att flera lärare har lämnat skolan och att man därmed har nyanställt lärare. Kulturskolans chef säger att hon har haft några tunga personalärenden under året.

Mötesrutiner har styrts upp av Produktion Ekerö Kulturs chef som närvarar på APT och gör att mötena blir mer formella och att man hinner med alla frågor på dagordningen. Men vissa frågor hamnar i det så kallade parkeringshuset, där de enligt lärarna har en tendens att bli kvar.

APT hålls två gånger per månad. Kulturskolans chef och Produktion Ekerö Kulturs chef gör agenda och lärarna har möjlighet att ta upp sin/sina frågor under punkten övriga frågor. Varannan vecka träffas lärarna i mindre grupper, ibland i de ämnen/instrument de undervisar i, ibland i tvärgrupper. Vid dessa tillfällen planeras till exempel konserter. Pedagogiska frågor finns inte tid för, säger lärarna.

Chefen håller medarbetarsamtal en gång per år med varje medarbetare. Ett lönesamtal genomförs också.

Kulturskolans chef säger att verksamheten förnyas genom ämnesbreddning. Nya ämnen har tillkommit: "Börja spela i band", minimusikal, fiolmix, musikmix och film. De nya ämnena är initierade av lärarna och Kulturskolans chef menar att de kan kopplas till viljan och lusten till kompetensutveckling hos lärarna. Ett annat önskemål från lärarna och Kulturskolans chef är att hitta medel för att arbeta med nyanlända barn och ungdomar. En av lärarna, som vi samtalat med, säger att det är viktigt att starta upp en grupp till exempel i gitarr.

Det systematiska uppföljnings - och kvalitetsarbetet i planering, uppföljning och utveckling

Gemensam utvärdering av hela verksamheten görs inte vid höstterminens slut och inte heller vid läsårets slut. Konserter och framträdanden utvärderas av lärarna. Eleverna är inte med i denna utvärdering. Chefen skriver en verksamhetsberättelse, som lämnas till verksamhetschefen Produktion Ekerö kommun som gör en sammanställning.

Ur ett elevperspektiv finns färre tillfällen för samarbete över ämnesgränserna i och med att lärarnas gemensamma mötestid för planering av samarbeten över ämnesgränserna har bytts ut mot mötestid av administrationen i form av ett ytterligare APT per månad.

Personalens utbildning och möjlighet till kompetensutveckling

Undervisande lärare har utbildning i sina ämnen. Nyanställda lärare säger att de inte får särskild introduktion och stöd när de påbörjar sin anställning.

Det finns inte någon kompetensutvecklingsplan som garanterar lärarnas utveckling i sina ämnen. Lärarna har möjlighet att gå korta kurser och på studiedagar sker gemensam kompetensutveckling i ett ämne som berör alla lärare. Ett exempel är när alla lärare har konferens på Bosön och ett resultat av den konferensen är att en grupp om tre lärare har uppdraget att ta fram rutiner och dokument för gemensam utvärdering av Kulturskolans verksamhet.

Chefen säger att personal som besöker en kollegas lektioner under en dag får vikarie till sin undervisning. Ännu har inte någon av lärarna utnyttjat möjligheten.

De nya ämnena kräver delvis annan kompetens än de traditionella ämnena och chefen menar att den kompetensen redan finns hos berörda lärare. När vi intervjuar lärare säger de att de har kompetens inom andra ämnen.

Samverkan inom verksamheten

Det finns samverkan med ett par grundskolor tack vare att ett par av Kulturskolans pedagoger utför uppdrag inom ramen för sina anställningar på Kulturskolan. I kommunen samverkar kulturskolan med fritidsgårdarna, Ekebyhovs slott och biblioteket.

Skolan har under vårt besök en PRAO³-elever men inte någon VFU⁴-student.

Övergångar inom Kulturskolan mellan ämnena sker om elever vill byta ämne eller lärare.

Bedömning i text

Chefen arbetar på kommunens uppdrag efter de mål som kommunen sätter upp. Kulturskolan har inte brutit ner kommunens mål i ett eget dokument. Personalen involveras delvis i verksamhetsutveckling, men lärarna vill vara mer delaktiga. Tid för gemensamma pedagogiska diskussioner finns inte på APT.

³ Praktisk yrkesorientering

⁴ Verksamhetsförlagd utbildning

Alla lärare är kompetenta och har relevant utbildning i de ämnen de undervisar. Kompetensutveckling erbjuds i viss utsträckning och den är kopplad till verksamheten. Det finns inte någon kompetensutvecklingsplan.

Ej tillfredsställande				Tillfredsställande				God kvalitet				Mycket god kvalitet			
1,0				2,0				3,0				4,0			
						X									

Vi beskriver skolans samverkan och samarbeten: Vilken samverkan har verksamheten lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Finns det samarbetsparter? Finns det mål för samverkan med andra? Finns koppling till verksamhetens övergripande mål och inriktning? Är de väl förankrade hos medarbetare, elever och föräldrar? Vi har också tagit del av hur samverkan genomförs och på vilket sätt och i vilken utsträckning elever är delaktiga i planering. Här beskrivs också hur resultatet av samverkan bidrar till utvecklingen av skola och elever.

Omfattning av samverkan och koppling till mål

Enligt lärare, som vi intervjuar, finns mycket lite samarbete med andra kommuner. Chefen har träffar med chefer i närliggande kommuner söder om Stockholm, men lärarna vet inte något om detta. Inte heller elever är involverade i detta samarbete. Kammarorkesterns elever är med i RUM⁵ och dessa elever har deltagit i den årliga festivalen i Västerås.

Samverkan inom regionen med andra kulturskolor förekommer inte förutom att cheferna för kulturskolor söder om Stockholm träffas för att diskutera strategiska frågor.

Det finns samarbete med grundskolor i Ekerö kommun dels genom KIS, dels genom att två lärare undervisar i musikkör i en av grundskolorna. Lärarna deltar i skolavslutningar och framträdanden på skolan.

⁵ Riksförbundet Unga Musikanter

Samverkan ur elevperspektiv

I år samarbetar Kulturskolans lärare och elever med Ekerö kyrka bland annat vid Luciafirande. Eleverna genomför vissa framträdanden i Ekebyhovs slott. Konserter hålls i Erskinesalen i centrum.

I skolans uppdrag ingår att samarbeta med Ekebyhovs slott och konferens, bibliotek, till exempel med animation och öppen scen, barndagarna, fritidsgårdar och rockkvällar. Inga internationella samarbeten finns. PRAO-elever är välkomna till Kulturskolan. En PRAO-elev finns med vid vårt besök.

Bedömning i text

Det finns delvis samarbete mellan Kulturskolan och grundskolor samt andra aktörer i kommunen. Samverkan är delvis kopplad till verksamhetens mål och elevernas behov.

Bedömning enligt skala

Ej tillfredsställande	Tillfredsställande	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☒	☐	☐

Referenser

Ekerö kommuns hemsida, www.ekero.se

Ekerö kommuns personalpolicy 2013

Ekerö Kulturskolas kursutbud och avgifter

Ekerö Kultur: åtagande till Kultur och Fritidsnämnden år 2015

Lärarnas lokalschema, personliga schema och läsårskalender.

Minnesanteckningar från tre APT-möten ht 2016

Produktion Ekerö Kultur PM Verksamhetsredovisning 2015 och Verksamhetsredovisning per augusti 2016

Tillämpningsanvisningar mot kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering

HME 2015-Ekerö kommuns medarbetarenkät

Våga Visa kundundersökning 2014 Pilen

Våga Visa-observationsrapport av Ekerö Kulturskola 2014-01-14

Våga Visa metodbok samt matris